

صنف بشکه‌داران و آب برداران

حبیب بابایی

تا پیش از لوله‌کشی آب تهران، قنات‌ها، نهرها و جویبارهای دور و اطراف شهر آب مصرفی تهران را تامین می‌کردند. دولتمردان و افراد ثروتمند هم به عنوان کارهای عام‌المنفعه در آب‌رسانی به شهر مشارکت داشتند. آب از مظهر این قنات‌ها در جوی‌های روبازی سرازیر می‌شد که مردم ظرف و لباس‌های خود را در آن می‌شستند و زباله‌هایشان را هم در آن می‌ریختند. گاهی لاشهٔ حیوانات مرده هم در این آبراهه‌ها می‌افتاد و کافی بود وزش بادهایی هم‌چون «باد شهریار» یا «باد سام» با گرد و خاکی که به پا می‌کردند، آلودگی آب تهران را کامل کند.

تهران و آب سنگلج و باد شهریار / منعش مکن که خال لب هفت دوزخ است^۱

علاوه بر آلودگی آب و بوی نامطبوعی که تا فرسنگ‌ها به مشام می‌رسید بیماری‌هایی مثل کچلی، سالک، ورم روده و... در بیشتر اوقات دامنگیر مردم شهر بود. در دوران زمامداری سیدضیاءالدین طباطبایی - هر چند که دولت وی به نام‌های «دولت کودتا» و «کابینه سیاه» در تاریخ مشهور است - اقداماتی در جهت جلب رضایت عامه صورت گرفت،^۲ که رسیدگی به وضعیت آب شهر و جلوگیری از ورود برخی آلودگی‌ها به آب از آن جمله بود.

از دیگر روش‌های آبرسانی یکی میاهی (اجاره کردن آب محلات) و دیگری سقاخانه‌ها و شغل سقایی

۱. شهری، جعفر، در طهران قدیم، ج اول، معین، تهران، چ دوم، ۱۳۷۶، ص ۱۵۱-۱۶۰.

۲. ططری، علی، «نخستین گزارش بلدیة تهران»، فصلنامه پیام بهارستان، دوره دوم، سال دوم، شماره ششم، زمستان ۱۳۸۸، صص ۲۴۳ - ۲۶۸

بود؛ در یکی از اسناد مربوط به بایگانی مرکز اسناد کتابخانه مجلس شورای اسلامی^۱ (سند ش ۶) صراحتاً اذعان شده که پس از به سلطنت رسیدن رضا شاه توزیع آب به شکل سقایی و استفاده از مشک متروک شد و جای خود را به حمل و توزیع آب با بهره‌گیری از بشکه داد. این شیوه آبرسانی تا پیش از لوله‌کشی آب در تهران برقرار بود و صنف بشکه‌داران و آب‌برداران آب را به مردم تهران می‌رساند، آنها همچنین لایروبی قنات و تصفیه آب را هم انجام می‌دادند.

لوله‌کشی آب تهران

به طور خلاصه باید گفت فکر لوله‌کشی آب تهران به سال ۱۳۰۱ش بازمی‌گردد. طرح‌ها و پیشنهادهای گوناگونی در مورد کشاندن آب رودخانه‌های اطراف تهران به داخل شهر مطرح بود، که البته به سبب وجود مشکلات و نبود امکانات لازم به نتیجه نرسید. کاشف‌السلطنه (پدر چای ایران) اهالی دارالخلافه را «العطشان بین النهرین» می‌نامید؛ چرا که با آنکه چون رود کرج از غرب و جاجرود از شرق تهران جاری بودند مردم شهر از غایت آلودگی و کمی آب در تنگنا بودند. او پیشنهاد کرده بود که یا پایتخت به محل جریان رودخانه مهمی منتقل شود یا به سمت تهران آب رودخانه‌های اطراف به تهران سرازیر شود.^۲ در نظر دولتمردان و آب‌برداران امکانات کافی برای کشاندن آب رودخانه‌هایی مثل کرج، جاجرود، به سمت تهران بهره‌گیری از آب طالقان و قریه کن در نزدیکی تهران،... فراهم نبود. ناگفته نماند که در طی این مدت شوکت‌الملک اعلم آب شهر بیرجند را لوله‌کشی کرد و به دنبال آن در شهرهای مشهد و آبادان لوله‌کشی صورت گرفته.^۳

در سال ۱۳۱۸ش، شرکت «رژری عمومی راه آهن فرانسه» مسئولیت لوله‌کشی آب تهران را به عهده گرفت، اما اشغال ایران توسط فرانسه در جنگ دوم جهانی و همچنین قضایای شهریور ۲۰ در ایران وقفه‌ای در این کار ایجاد کرد. در زمان اشغال ایران رفت و آمد خبرنگاران خارجی باعث شد آشفته‌گی‌های ایران، به خصوص وضعیت آب آن، مورد توجه قرار گیرد. در آن زمان، وندال ویلکی، نامزد ریاست جمهوری وقت امریکا، گفت: «آنچه در جوی‌های شمال شهر جاری است آبی است که به کثافت آلوده است و آنچه در جوی‌های جنوب شهر می‌رود کثافتی است به آب آلوده». دکتر میلیسپو نیز آب تهران را «مایه ننگ بین‌المللی» و گرنه «مایه ننگ ملی» خواند.^۴

۱. نامه هیئت مدیره اتحادیه صنف بشکه‌داران و آب‌برداران آب آشامیدنی تهران و توابع در خصوص لوله‌کشی آب تهران:

۲/۱۹۲۱/۴۰۵/۱/۲۴س

۲. کشاورز، فتح‌الله، «لوله‌کشی آب طهران»، *فصلنامه گنجینه*، دفتر دوم، (به مناسبت دویستمین سال مرکزیت طهران)، زمستان

۶۸ صص ۱۴۴-۱۵۱.

۲. همان.

۴. محبوبی اردکانی، حسین، «تاریخ موسسات تمدنی جدید در ایران»، ج ۳، به کوشش کرین اصفهانیان و جهانگیر قاجاریه،

انتشارات دانشگاه تهران، اردیبهشت ۱۳۶۸، صص ۵۲۱-۵۴۵.

در سال ۱۳۲۴ش، عده‌ای از بازرگانان تهران با تأسیس شرکت «سهامی آب تهران» حاضر شدند آب تهران را لوله‌کشی کنند. وزارت کشور این امر را منوط به اجازه هیئت وزیران می‌دانست. به حدی در این کار تعلل شد که شرکت انصراف و انحلال خود را اعلام کرد.

در سال ۱۳۲۵ش و در زمان نخست‌وزیری قوام، مقرر شد که به شرکت‌های خارجی اعلان مناقصه داده شود. در جریان مناقصه از بین هفت شرکت‌کننده، شرکت بلژیکی «والاتین» در درجه اول و پس از آن شرکت «لافا» برنده مناقصه شدند، اما یکی از شرکت‌کنندگان، شرکت «الکساندر گیپ» انگلیسی به نتیجه مناقصه اعتراض کرد و با تشکیل کمیسیونی برنده مناقصه شناخته شد.^۱ گویا این قرارداد برای برخی آب داشت و برای بعضی نان!

به هر روی در سی‌ام تیر ۱۳۲۶، اولین کلنگ کار لوله‌کشی در محلی که اکنون پارک شهر است به زمین زده شد.^۲ به موازات کار لوله‌کشی موضوع تحدید و تعیین حدود شهر تهران هم در قالب نقشه‌برداری انجام می‌شد. شیوه اجرای کار لوله‌کشی اختلاطی بود. و با استفاده از امکانات و شیوه‌های کشورهای مختلفی صورت می‌گرفت: ته نشینی و تصفیه آب به روش فرانسوی، پاکیزگی آن به رویه آمریکا و اتصال لوله‌ها طبق معمول انگلیس، تولید نیرو و تأسیسات خودکار به سبک آلمانی، تهیه مواد شیمیایی با وسایل سوئیسی، سفارش وسایل و مصالح از سوئد و انگلیس، مواد چدنی از فرانسه، ماشین آلات برق و تلمبه از آلمان، آهن و سرب از بلژیک و کسری سیمان از روسیه.

برای تأمین اعتبار لوله‌کشی شرکت عمران تأسیس شد و محمدرضا شاه مبلغ یک میلیون تومان در این خصوص اختصاص داد. بالاخره پس از سی و اندی سال انتظار و اقدامات فنی و اداری، سازمان آب از طریق روزنامه‌ها و رادیو اعلام کرد: «نصب شعبات لوله‌کشی تهران به منازل و اماکن عمومی از ۴ آبان ۳۴ آغاز خواهد شد.» اولین ناحیه توزیع آب به داخل منازل بین خیابان‌های فعلی انقلاب از شمال، جمهوری از جنوب و ولیعصر از غرب و شاپور (وحدت اسلامی) از سمت شرق بود.^۳

با وجود اینکه دستیابی به آب لوله‌کشی نوعی پیشرفت به حساب می‌آمد، اما موجب تعطیلی و بیکاری اتحادیه صنف بشکه‌داران و آب‌برداران شد. و شاید بتوان گفت آمدن آب لوله‌کشی به تهران به معنای پایان کار این صنف بود. اسنادی که در پی خواهد آمد شاهدهی است بر روزهای پایانی حیات این صنف.

۱. محبوبی اردکانی، پیشین.

۲. کشاورز، فتح‌الله، پیشین.

۳. محبوبی اردکانی، پیشین.

[سند شماره ۱]

اتحادیه بشکه‌داران و آب‌برداران آب آشامیدنی تهران و توابع

تاریخ ۳۴/۸/۱۶

شماره ۶۷۹

پیوست یک‌برگ

ساحت مقدس مجلس سنا

با نهایت احترام اتحادیه صنف بشکه‌دار به عرض می‌رساند متجاوز از سی سال است که صنف بشکه‌دار با همین وسایل بشکه با کمال راستی و امانت و پشتکار شبانه‌روزی از قنات شاه^۱ آب شهر را چه در مواقع زمستان‌های سرد و چه در ایام تابستان‌های گرم به موقع به ساکنین شهر تهران با بها بسیار نازل رسانیده. به طوری که اگر کوچک‌ترین توجهی مبذول گردد تمام لوازم حیاتی افراد این مملکت با وضع صعودی ترقی فاحش نموده فقط همین آب است که بها آن از بیست سال به این طرف کوچک‌ترین ترقی نکرده و علت آن بوده که صاحبان شبکه با لقمه نان مختصری امرار معاش داشته و حتی‌المقدور درآمد خود را صرف معاش کارگران خود نموده‌اند. ولی این صنف مستحضر است اینک که عمل لوله‌کشی شهر تهران آغاز گردیده یک دو سال به طول نخواهد انجامید که دیگر احتیاجی به آب برداری به وسیله بشکه و بشکه‌دار نخواهد بود کما اینکه اکنون در قسمت‌هایی که انشعاب برقرار گردیده است رفع احتیاج ساکنین آن قسمت‌ها از آب لوله‌کشی به عمل آمده و احتیاجی به آب شاه ندارند و به همین علت چندین بشکه در محل‌های مزبور کار می‌کرد از کار افتاده است و بدیهی است اگر به همین منوال پیش رود با توجه به نطق افتتاحیه رئیس سازمان لوله‌کشی از مخزن آب در پیشگاه مبارک ملوکانه تا ظرف یک سال و نیم دیگر شهر تهران بحمدالله دارای آب مشروب تصفیه شده خواهد بود. در این صورت اصولاً آشامیدن آب شاه ترک و این صنف خود به خود از کار برکنار می‌شوند.

با شرح مراتب فوق که جریان امر کاملاً روشن و اولیا محترم امور به وضع فوق واقفند متأسفانه باز شهرداری تهران و شهربانی کل کشور دستوراتی صادر می‌فرمایند که با وضع مشروحه فوق کاملاً مغایرت دارد. یعنی مدت یک ماه است که به این صنف فشار می‌آورند که محل آب برداری را از پشت بانک سپه تغییر داده و به نقاط دور دست انتقال دهید، زیرا در مرکز شهر نیاستی بشکه عبور و مرور نماید. در حالی که این نظر موقعی صحیح است که مرکز شهر احتیاجی به آب نداشته باشند و گرنه به چه نحو ممکن است شبکه آب در خیابان‌ها و مراکز شهر عبور نکرده ولی تا قبل از تکمیل انشعاب آب به همان مرکز شهر داده شود و اگر کثرت عبور و مرور در شهر مانع جریان بشکه است خوشبختانه بیش از یک سال و نیم دیگر طول نخواهد انجامید که اصولاً بشکه در شهر متروک خواهد شد. بنابراین تصدیق می‌فرمایند

۱. قنات شاه یا آب شاه که وقفی بود از اراضی طرشت به طرف شرق آمده و مناطق بازار، ارک و خیابان خیام را مشروب می نمود. کشاورزی، فتح الله، پیشین

انتقال بشکه‌دار از مرکز فعلی که با خون جگر و سرمایه مختصر یک مشت افراد زحمتکش تهیه شده چه خسارتی برای این صنف خواهد بود و مهم‌تر اینکه موضوع را بدینجا هم خاتمه نداده‌اند بلکه فشار فوق العاده ای به این صنف وارد ساخته‌اند که حتماً می‌باید بشکه‌ها را تبدیل به اتومبیل نماییم زیرا عبور بشکه در خیابان مطابق شأن پایتخت شاهنشاهی نیست.

ما اتحادیه صنف بشکه‌دار که با عائله خود متجاوز از ده هزار نفر جمعیت این پایتخت هستیم از پیشگاه نمایندگان محترم مجلس استدعا می‌کنیم که از شهرداری و شهرداری و سازمان لوله‌کشی شهر تهران استفسار فرمایند در صورتی که واقعاً در ظرف یک دو سال دیگر عمل لوله‌کشی تهران خاتمه می‌یابد چنانچه یک قسمت تهران لوله‌کشی شود و شبکه به مرور در ظرف همین مدت خود به خود از بین می‌رود احداث ساختمان جدید آب‌برداری در نقاط دور دست تهران چه لزومی دارد؟ و دیگر وقتی اصل قضیه منتفی شد تبدیل بشکه به ماشین برای چه مصرفی است/ زیرا ما مردم عامی هر چه فکر می‌کنیم نمی‌توانیم این موضوع را در دماغ خود حل کنیم و نمی‌فهمیم که منظور از این همه فشار پی در پی روی چه اصلی است اگر واقعاً تشکیلات این صنف برخلاف شئون پایتخت است ممکن است صریحاً امر فرمایید که از حال ما این کار را تعطیل کنیم و بی جهت خسارت فوق‌العاده متوجه این جمعیت کثیر نشود.

ضمناً از پیشگاه محترم نمایندگان مجلس استدعا می‌نماییم به این نکته توجه فرمایید که با از بین رفتن بشکه و وسایل آب‌برداری که برای این صنف متجاوز از بیست میلیون ریال تمام شده و این مبلغ ما حاصل یک عمر زحمت این صنف می‌باشد. تصمیم مقتضی اتخاذ فرمایید تا پس از خاتمه لوله‌کشی وضعی پیش نیاید که این جمعیت کثیر بیچاره شده و دست به تکدی دراز نمایند. در انتظار مراجع مجلس سنا می‌باشیم.

هیئت مدیره اتحادیه صنف بشکه‌داران و آب‌برداران آب‌آشامیدنی

[۱] مهر بیضی شکل اتحادیه

سندیکای بشکه‌داران و آب‌برداران

شماره ثبت ۲۲

آب‌آشامیدنی تهران و توابع

[۲] اسم و امضای سیدآقای افضل

[۳] اسم و امضای حسن رحمانی

[۴] اسم و امضای سیدحیدر هاشمی

[۵] اسم و مهر علی رحیمی

[۶] اسم و امضای امان‌الله امامی

[۷] اسم و امضای عباس سلیمی

[۸] اسم و امضای نامشخص

[۹] اسم و امضای سیدمیرزا هاشمی

- [۱۰] اسم و امضای غلامحسین خلیلی
[۱۱] اسم و امضای سیدمهدی هاشمی
[۱۲] اسم و امضای سیداحمد افضلی
[۱۳] اسم و امضای حاجی سلیمی
[۱۴] اسم و امضای رضا کریمی
[۱۵] اسم و امضای لطف‌الله شهریار

[سند شماره ۲]

شماره نشان شیر و خورشید
تاریخ مجلس سنا
اداره
پیوست

اتحادیه بشکه‌داران و آب‌برداران آب آشامیدنی تهران و توابع نامه‌ای که در شکایت از اقدامات وزارت کشور در شهرداری تهران نوشته بودید ملاحظه شد. چون مجلس در امور داخلی وزارتخانه‌ها و ادارات مداخله نمی‌کند چنانچه مطلبی دارید مستقیماً به ادارات مربوطه مراجعه کنید.

از طرف رئیس مجلس سنا
[دست‌نویس] شکایت به وزارت کشور فرستاده شود
[اسم نامشخص]

[سند شماره ۳ دست‌نویس]

شماره دفتر نماینده ۳۸۱۴ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
تاریخ ۳۴/۹/۱۳
جزوه دان
شماره گذشته
پیوست دارد

نشانی گیرنده
روز فرستادن
نشان شیر و خورشید
مجلس سنا دوره اداره

نویسنده [نامشخص]

تاریخ
پاکنویس
تاریخ پاکنویس
رونوشت

یادداشت

وزارت کشور

به امضای رضا کریمی و علی رحیمی نمایندگان صنف بشکه‌داران و آب‌برداران آب آشامیدنی تهران و توابع شهر مرجوعه‌ای به مجلس سنا رسیده که عین آن لفا ارسال می‌شود و به قراری که اظهار می‌دارند متجاوز از سی سال است که با کمال راستی و امانت شبانه روز از قنات شاه آب شهر را چه در مواقع زمستان‌های سرد و چه در ایام تابستان‌های گرم به موقع به ساکنین شهر تهران رسانیده‌اند اخیراً ادارات شهرداری و شهرداری تهران قریب یک ماه است به این صنف فشار آورده که محل آب برداری را از پشت بانک سپه به نقاط دوردست انتقال دهند خواهشمند است دستور فرمایید به مطالب آنان رسیدگی و اقدام لازم به عمل آورده و نتیجه را ضمن اعاده مرجوعه اعلام دارند.

رئیس مجلس سنا [امضا]

[سند شماره ۴]

تاریخ ۱۰/۲۱/۱۳۳۴

شماره ۱/۶۱۹۴۵

پیوست

اداره

ریاست محترم مجلس سنا

نشان شیر و خورشید

وزارت کشور

اداره کل امور شهرداری ها

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

عطف به مرقومه ۴۷۳۴-۱۰/۶ و ۳۴/۱۱-۳۸۱۴-۳۴/۹/۱۱ راجع به شکایت آقایان رضا کریمی و علی رحیمی نمایندگان بشکه‌داران آب تهران به استحضار می‌رساند: مراتب از شهرداری کل کشور و شهرداری تهران استعلام گردید به طوری که شهرداری کل کشور ضمن نامه ۶۱/۲۵۵۶۱-۶/۱۰/۳۴ گزارش می‌دهد طبق نظر کمیسیون متشکله در شهرداری تهران موضوع تغییر محل آب آشامیدنی تهران عملی نگردیده و فعلاً با تمام ناراحتی که عبور و مرور بشکه‌داران در خیابان‌ها فراهم نموده اند تا تصمیم قطعی از ایاب و ذهاب بشکه آب جلوگیری به عمل نمی‌آید. م.

از طرف وزیر کشور

[امضا]

[سند شماره ۵]

تاریخ ۱۱/۲۱ ماه ۱۳۳۴

شماره ۴/۸۷۶۶۸

نشان شیر و خورشید

وزارت کشور

اداره کل امور شهرداری ها

ریاست محترم دفتر مجلس سنا

عطف به نامه شماره ۵۱۳۴-۳۴/۱۱/۱۰- بدین وسیله عین عریضه آقایان رضا کریمی و علی رحیمی نمایندگان بشکه‌داران آب تهران به ضمیمه فرستاده می‌شود. ج

به جای رئیس اداره کل امور شهرداری‌ها

سرپر[امضا]

[سند شماره ۶]

تاریخ ۱۵ آذر ماه ۳۵

مساحت مقدس مجلس سنا

محترماً به عرض عالی می‌رساند صنف بشکه‌دار و گارگران بشکه‌های آب آشامیدنی تهران و حومه در جلوس ناجی ایران شاهنشاه فقید رضاشاه کبیر پیشه اجدادی خود را که توزیع آب [به] وسیله مشک‌های سقایی بود به تدریج احداث خیابان‌ها و ایجاد معابر عمومی تبدیل به بشکه نموده و سپس در صدد تمرکز آنها در نقطه [ای] که بتوان آب گوارا به مصرف کنندگان محترم رساند برآمدیم در آن تاریخ که زاید بر سی سال قبل باشد چون امور مربوط به قنات شاه با شهرداری بود با موافقت آن مقام محل فعلی آب‌برداری که پشت بانک سپه است معلوم گردید و به مرور زمان و وسعتی که شهر تهران می‌یافت با رعایت بهداشت بر تعداد بشکه‌ها و مستحذات لازم به هزینه خود افزوده تا به صورت تشکیلات حاضر رسیده که چهارصد و بیست دستگاه بشکه از آب‌برداری و به مشتریان و مصرف‌کنندگان محترم آب می‌رسانند و دوازده هزار نفر کارگر و عائله آنها از این امر اعاشه می‌کنند. و اما عملیات و اقدامات صنف در ظرف مدت سی سال بشکه‌داری آنها به شرح ذیل است.

اولاً تا سال ۱۳۲۳ که امور آب شاه با شهرداری بود طبق دستور مقامات مربوطه از جهت توسعه وسایل آب‌کنشی و احداث ساختمان‌ها با هزینه خود کوشا بود. ثانیاً از سال مزبور تا حال که اداره محترم بیوتات سلطنتی به نمایندگی تولیت از شخص شخیص بندگان اعلیحضرت همایون شاهنشاهی اداره آن را [به] عهده داشته به طور مرتب روزانه حداقل دو هزار ریال طبق قراردادی که داشته‌ایم پرداخته. وجه مرتب مزبور صرف لارویی و حفظ و تنقیه قنات رسیده است. در نتیجه قنات که در سال ۱۳۲۳ برابر صورت جلسه‌های موجود دارای سه سنگ آب بود مدت‌ها است که بیست سنگ آب دارد. علاوه بر شرب محلات موقوف علیهم حاجت بشکه‌ها را نیز تأمین می‌کند.

ثالثاً از لحاظ بهداشت تحت نظر بنگاه پاستور بوده و حتی مبالغ معتناهی به طور مرتب بهای دارویی که

مؤسسه مزبور مصرف می‌کند می‌پردازیم.

حال به عرایض وضع موجود می‌پردازد- مدتی است اداره راهنمایی و رانندگی در بین ساعت هفت صبح تا یک بعد از ظهر و نیز از ساعت ۴ بعد از ظهر به بعد عبور بشکه‌ها را در خیابان‌های مرکزی شهر قدغن و در نتیجه بشکه‌هایی که محل آبریزی آنها در این حوزه‌ها بوده [است] متصدیان آن به حال فلاکت‌باری افتاده‌اند و چیزی که مزید بر این علت و حتی با اساس اصلی آنها برخورد دارد تصمیمات جدید اداره شهرداری تهران است که نقطه آبررداری فعلی را می‌خواهد کور نموده و بآلتیجه آبررداری بشکه‌ها متروک گردد. با انجام این تصمیم در درجه اول بالغ بر سه میلیون ریال مستحقات صنف که تشکیلات آبررداری باشد فنای محض شده و سپس اقلاً سی میلیون ریال شبکه و وسایل و سازمان‌های مربوط بدان هم بر خسارت سازمان آبررداری افزوده شده نابود می‌شود و مالکین و کارگران مربوطه به این تشکیلات که دوازده هزار نفر باشند سربار فقر اجتماعی ایرانی می‌گردند.

با عرض مراتب متمنی است به عرایض این صنف زحمتکش ترتیبی اتخاذ شود تا سرمایه یک عمر این طبقه از بین نرفته و [به] علاوه بتوانند لقمه نانی با کد یمین خویش تحصیل نمایند. چه با عملی شدن کور شدن قنات شاه در محل آبررداری فعلی کلیه تشکیلات آن فانی می‌گردد و پیشه افراد صنف هم نابود می‌شود.

با تقدیم احترامات فائقه

تهران و توابع

اتحادیه صنف بشکه‌داران و آب‌برداران آب آشامیدنی

[۱] مهر بیضی شکل شرکت با امضای نامشخص

سندیکای شبکه داران و آب‌برداران

شماره ثبت ۲۲

آب آشامیدنی تهران و توابع

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

[سند شماره ۷]

نشان شیر و خورشید

وزارت پست و تلگراف و تلفن

تلگرام

از شهری

مجلس محترم شورای ملی رونوشت مجلس محترم سنا

شهرداری تهران بدون توجه به اوامر صادره از مقامات مربوطه و سوابق امر تصمیم به تعطیل محل آبرگیری بشکه‌ها و بی‌کار و بی‌ن بودن بیست هزار فرد کشور را گرفته تقاضای امر لازم به جلوگیری را دارد.

اتحادیه بشکه‌داران و راندگان. سیدآقا افضلی.
در جواب مراسله حروف و اعداد ممیزه که متمم شماره است با شماره ذکر شود .

[سند شماره ۸]

تاریخ ۱۳۳
شماره ۵۶۴۴/ن
پیوست عین مرجوعه
ریاست محترم مجلس سنا
نشانی شیر و خورشید
وزارت کشور
اداره

عطف به مرقومه شماره ۳۶/۲۴/۶۶ راجع به شکایت اتحادیه بشکه‌داران و آب‌برداران آب آشامیدنی تهران به استحضار می‌رساند.

به طوری که از شهرداری کل کشور گزارش می‌دهد وضع عبور و مرور مخصوصاً خیابان‌های مرکزی به علت ازدیاد روزافزون وسایط نقلیه موتوری مشکلات زیادی تولید کرده] و همه روزه بایستی چهارصد دستگاه بشکه آب از مرکز شهر برای تقسیم آب در خیابان‌های مهم میدان سپه، فرودسی، سعدی، سپه، ایاب و ذهاب نموده علاوه بر تصادفات روزانه ساعت‌ها عبور و مرور را متوقف می‌نمودند تا اینکه شهرداری پس از بررسی‌های لازم به منظور تسهیل در عبور و مرور شبکه‌ها از چندی قبل دو محل در شرق و غرب با تاسیس شبکه لوله‌کشی که دارای آب تصفیه شده می‌باشد دیار و در حال حاضر بشکه‌داران از آن دو محل استفاده می‌نمایند - عین مرجوعه به ضمیمه ایفاد می‌گردد.

وزیر کشور [امضا]

پی‌نوشت‌ها:

۱. شهری، جعفر، در طهران قدیم، ج اول، معین، تهران، چ دوم، ۱۳۷۶، ص ۱۵۱-۱۶۰.